

CZU: 343.915:341.231.14-053.2

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18681014>

STANDARDE INTERNAȚIONALE PRIVIND PREVENIREA CRIMINALITĂȚII MINORILOR

Valentina RUSSU ¹Ion ROTARU ²

Parcursul european inițiat de statul nostru presupune printre alte angajamente racordarea sistemului de justiție la standardele europene și internaționale. Printre obiectivele de reformare a justiției se numără prevenirea și combaterea infracționalității, inclusiv a criminalității minorilor. Astfel, principiile internaționale orientează statele ca să ia toate măsurile de prevenire a acestui flagel distructiv. Un studiu complex dedicat analizei particularităților criminalității minorilor și identificării unor măsuri eficiente de prevenire devine o prioritate pentru științele juridice. În prezentul demers științific, autorii supun studiului principalele documente internaționale aferente domeniului prevenirii criminalității minorilor în vederea elucidării unor standarde în măsură de a contribui la eficientizarea reacției sociale față de delincvența juvenilă. Autorii, având în vedere toate particularități ce caracterizează infracționalitatea juvenilă și principalele reglementări internaționale aferente domeniului prevenirii criminalității minorilor, elucidează un șir de măsuri menite să contribuie la prevenirea și combaterea acestui tip de criminalitate. Anume cadrul vast de documente internaționale consacrate prevenirii delincvenței juvenile, demonstrează încă o dată faptul că comunitatea internațională s-a angajat ferm în scopul creării și implementării unor mecanisme eficiente de intervenție în vederea neadmiterii săvârșirii infracțiunilor de către minori.

Cuvinte-cheie: infracțiune, minor, criminalitatea minorilor, prevenirea criminalității minorilor, standarde internaționale, măsuri cu caracter educativ.

INTERNATIONAL STANDARDS ON THE PREVENTION OF JUVENILE CRIMINALITY

Valentina RUSSU ¹Ion ROTARU ²

The European path initiated by our state involves, among other commitments, the alignment of the justice system with European and international standards. Among the objectives of justice reform is the prevention and combating of criminal behavior, including juvenile delinquency. Thus, international principles guide states to take all necessary measures to prevent this destructive phenomenon. A complex study dedicated to the analysis of the particularities of juvenile delinquency and identifying effective prevention measures becomes a priority not only for legal sciences but also for other related fields. In this scientific endeavor, the authors examine the main international documents relevant to the field of juvenile delinquency prevention, in order to clarify the standards that could contribute to enhancing the effectiveness of society's response to juvenile delinquency. Taking into account all the characteristics that define juvenile crime and the main international regulations in the field, the authors highlight a series of measures aimed at preventing and combating this type of criminality. The extensive framework of international documents dedicated to the prevention of juvenile delinquency once again demonstrates that the international community is firmly committed to creating and implementing effective intervention mechanisms to prevent minors from committing crimes.

Keywords: crime, minor, juvenile delinquency, prevention of juvenile delinquency, international standards, educational measures

¹ Doctorand, asistent universitar, Catedra „Drept penal și criminologie”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: valya.cociorva@mail.ru, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1809-9745>

PhD Candidate, University Assistant, Department of Criminal Law and Criminology, “Ștefan cel Mare” Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: valya.cociorva@mail.ru, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1809-9745>

² Doctorand, asistent universitar, Catedra „Drept penal și criminologie”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2091-4905>, e-mail: rotaru_ion_93@mail.ru

PhD Candidate, University Assistant, Department of Criminal Law and Criminology, “Ștefan cel Mare” Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2091-4905>, e-mail: rotaru_ion_93@mail.ru

INTRODUCERE

Problematika criminalității minorilor rămâne întotdeauna actuală, iar soluționarea adecvată a acestei probleme va avea un impact major asupra evoluției și tendințelor criminalității în ansamblu, precum și asupra stării morale a societății. Criminalitatea minorilor este o parte a criminalității în ansamblu, dar care se caracterizează prin trăsături distincte, astfel încât prevenirea acestui fenomen implică măsuri specifice de intervenție. Necesitatea aplicării unor măsuri preventive este recunoscută și la nivel internațional, fapt demonstrat de numeroasele documente internaționale aferente justiției juvenile care evidențiază, în primul rând, importanța factorilor sociali în cadrul sistemului de prevenire.

Combaterea delincvenței juvenile, după cum se evidențiază în cercetările doctrinare, constituie o preocupare a țărilor europene, care se văd, pe bună dreptate, confruntate cu creșterea numărului de fapte violente, comise de către minori, a recidivei, a traficului de droguri în rândul minorilor, a violenței rasiale și xenofobe și, totodată, se atestă o creștere a numărului de fapte penale comise de copii, care au ca victime alți copii [1, p. 751]. Deși există diferențe între metodele de sancționare a minorilor, totuși o tendință comună este de a da prioritate măsurilor reparatorii și cu caracter educativ sau programelor de probațiune, iar pedepsele privative de libertate se aplică doar în cazurile cele mai grave. În acest sens, conchidem că lupta împotriva delincvenței juvenile trebuie să se bazeze pe o politică socială adecvată care se axează pe factorul de prevenire și urmărește corectarea și resocializarea minorului cel mai des prin mijloace neprivative de libertate.

Potrivit unor accepțiuni, trăsăturile distinctive ale criminalității minorilor sunt determinate, în mod dominant, de personalitatea infractorului minor care este în acest sens un element-cheie în structura criminologică a tipului infracțional respectiv [2, p. 32]. Trăsăturile caracteristice ale criminalității minorilor sunt determinate

INTRODUCTION

The issue of juvenile crime always remains relevant, and the adequate solution of this problem will have a major impact on the evolution and trends of crime as a whole, as well as on the moral state of society. Juvenile crime is a part of crime as a whole, but which is characterized by distinct features, so that the prevention of this phenomenon involves specific intervention measures. The need to apply preventive measures is also recognized at the international level, a fact demonstrated by the numerous international documents related to juvenile justice that highlight, first of all, the importance of social factors within the prevention system.

Combating juvenile delinquency, as highlighted in doctrinal research, is a concern of European countries, which are rightly confronted with the increase in the number of violent acts committed by minors, recidivism, drug trafficking among minors, racial and xenophobic violence and, at the same time, there is an increase in the number of criminal acts committed by children, whose victims are other children [1, p. 751]. Although there are differences between the methods of sanctioning minors, however, a common tendency is to give priority to reparative measures, educational measures or probationary programs, and custodial sentences are applied only in the most serious cases. In this regard, we conclude that the fight against juvenile delinquency must be based on an adequate social policy that focuses on the prevention factor and aims at the correction and resocialization of the minor most often by non-custodial means.

According to some perspectives, the distinctive traits of juvenile crime are predominantly determined by the personality of the juvenile offender, making this a key element in the criminological structure of this type of crime [2, p. 32]. These characteristics stem from the developmental peculiarities of children, whose personalities are marked by physical, social, intellectual,

de particularitățile de dezvoltare a copiilor, personalitatea lor fiind caracterizată de o imaturitate fizică, socială, intelectuală și morală. Ținem să remarcăm că în adolescență, procesul formării morale a personalității este însoțit de acumularea experienței, inclusiv a celei negative care inițial poate să nu se exteriorizeze sau se poate manifesta mult mai târziu, inclusiv sub forma unor comportamente infracționale.

Susținem ideea potrivit căreia „criminalitatea minorilor, comparativ cu criminalitatea adulților, se evidențiază printr-un grad sporit de intensitate și dinamism. Persoanele care comit infracțiuni la vârsta minoră mult mai greu se supun corijării și reeducării. De aceea, cu cât mai timpurii sunt aplicate măsurile profilactice față de minorii ce săvârșesc delikte neînsemnate, cu atât e mai mare probabilitatea de suprimare a formării orientării criminale. Starea criminalității minorilor depinde în multe privințe de calitatea activității de contracarare a acesteia de către toți subiecții profilaxiei infracțiunilor” [2, p. 34].

Specific criminalității minorilor este și motivația criminogenă, astfel încât minorii, de regulă, săvârșesc infracțiuni din motive dictate de cupiditate, din intenții huliganice ori din dorința de a-și manifesta autoritatea în fața altor minori. Alte trăsături criminologice caracteristice infracțiunilor săvârșite de minori presupun aplicarea violenței, agresivitatea nemotivată și cruzimea cu care comit infracțiunile. Totodată, sporește numărul infracțiunilor săvârșite de minori în stare de ebrietate alcoolică sau narcotică, precum și rata infracțiunilor făptuite de minori în grup. Caracterul de grup al criminalității minorilor este determinat de necesitatea sporită de afiliere, comunicare, apartenență la o grupare.

METODE ȘI MATERIALE APLICATE

În vederea realizării acestui demers științific, autorii valorifică mai multe metode de cercetare, printre care: metoda istorică, metoda logică, analiza sistemică, metoda comparativă etc. Cercetarea se bazează pe studiul prevederilor legislației

and moral immaturity. It is important to note that during adolescence, the process of moral personality formation is accompanied by the accumulation of experience, including negative experiences, that may not manifest initially but can later surface as delinquent behavior.

We support the idea that “juvenile delinquency, compared to adult criminality, is marked by a higher degree of intensity and dynamism. Individuals who commit crimes at a young age are significantly harder to rehabilitate and reeducate. Therefore, the earlier preventative measures are applied to minors who commit minor offenses, the greater the likelihood of halting the development of criminal tendencies. The state of juvenile crime largely depends on the quality of crime prevention efforts by all subjects involved in crime prevention” [2, p. 34].

A specific feature of juvenile crime is its criminogenic motivation. Minors typically commit offenses out of greed, hooliganism, or a desire to assert dominance among peers. Other criminological traits of juvenile offenses include the use of violence, unwarranted aggression, and cruelty. There is also an increasing number of crimes committed by minors under the influence of alcohol or drugs, and a growing rate of group offenses. The group character of juvenile crime is linked to a heightened need for affiliation, communication, and belonging.

METHODS AND MATERIALS APPLIED

In order to achieve this scientific approach, the authors capitalize on several research methods, including: historical, logical method, systemic analysis, comparative method, etc. The research is based on the study of national and international legislation, as well as on doctrinal interpretations.

DISCUSSIONS AND RESULTS OBTAINED

There are a series of international standards related to the field of justice for children, which provide, among other

naționale și internaționale, precum și pe interpretările doctrinare.

DISCUȚII ȘI REZULTATE OBTINUTE

Există o serie de standarde internaționale aferente domeniului justiției pentru copii, care prevăd, printre altele, responsabilități ale statelor ce vizează prevenirea delincvenței juvenile. Or, o politică adecvată de reacție la criminalitatea minorilor are la bază, în primul rând, implementarea unei serii de principii unanim recunoscute și fundamentate la nivel internațional.

Vom trece în revistă câteva din cele mai relevante prevederi ale actelor internaționale și europene în domeniul prevenirii și reacției la delincvența juvenilă. Menționăm că, încă din anul 2009, Comitetul ONU privind drepturile copilului a recomandat statului nostru să sporească, *inter alia*, eforturile de coordonare între subiecții responsabili de protejarea drepturilor copilului, să deschidă instanțe specializate și să numească judecători specializați în cauzele cu minori, să asigure instruirea profesioniștilor în domeniul justiției juvenile conform standardelor internaționale, să introducă și să valorifice alternativele la detenție. De atunci s-au depus eforturi considerabile în domeniul justiției pentru copii, deși mai este încă de lucru la perfecționarea cadrului legal și a mecanismelor de aplicare a legii în acest domeniu. Iar analiza mecanismelor existente la nivel internațional în materia prevenirii delincvenței juvenile constituie o premisă a elaborării unui cadru național eficient de reacționare la acest fenomen.

„Convenția cu privire la drepturile copilului” proclamă, la articolul 3, interesul superior al copilului drept principiu fundamental care ghidează toate măsurile ce se iau în privința minorilor, astfel încât „în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala” [3]. Deci, „Statele părți se obligă să asigu-

things, responsibilities of states aimed at preventing juvenile delinquency. However, an adequate policy of reaction to juvenile crime is based, first of all, on the implementation of a series of principles unanimously recognized and substantiated at the international level.

We will review some of the most relevant provisions of international and European instruments concerning the prevention of and response to juvenile delinquency. It is worth noting that as early as 2009, the UN Committee on the Rights of the Child recommended that our state, among other things, increase coordination efforts among entities responsible for protecting children’s rights; establish specialized courts and appoint judges trained to handle cases involving minors; ensure that professionals working in juvenile justice are trained in accordance with international standards; and introduce and utilize alternatives to detention. Since then, considerable efforts have been made in the field of justice for children, although there is still work to be done to improve the legal framework and the mechanisms for implementing the law in this area. Therefore, analyzing the existing international mechanisms for the prevention of juvenile delinquency serves as a premise for developing an effective national framework for responding to this phenomenon.

The “Convention on the Rights of the Child” proclaims, in Article 3, the best interests of the child as a fundamental principle guiding all measures concerning minors, stating that “in all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration” [3].

Therefore, “States Parties undertake to ensure the child such protection and care as is necessary for their well-being, taking into account the rights and duties of their parents, legal guardians, or others legally responsible for them, and, to this

re copilului protecția și îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredințat în mod legal, și în acest scop vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare” [3]. Celelalte principii aferente justiției juvenile derivă din obligația statelor de a se asigura că întotdeauna interesul suprem al copilului trebuie să primeze.

Un document internațional important aferent domeniului justiției juvenile este „Ansamblul regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori” (Regulile de la Beijing). Documentul evidențiază rolul major și importanța protecției sociale a tineretului în vederea reducerii nevoii de intervenție a legii și prevede, în cadrul principiilor generale, că „statele membre trebuie să se mobilizeze să ia măsuri pozitive care să asigure antrenarea completă a tuturor resurselor existente, mai ales familia, persoanele benevole, ca și alte grupări ale comunității, cum ar fi școlile și alte instituții comunitare, în scopul promovării bunăstării minorului și, deci, și în scopul reducerii nevoii de intervenție a legii, astfel încât persoana în cauză să fie tratată eficient, echitabil și uman în conflictul său cu legea” [4]. Așa cum se arată în document, „aceste perspective fundamentale generale au legătură cu politica socială globală, în general, și vizează favorizarea, pe cât posibil, a protecției sociale a tineretului în vederea evitării intervenției sistemului de justiție pentru minori, precum și a prejudiciului cauzat adesea de această intervenție. Aceste măsuri de protejare socială a tinerilor, înainte de trecerea la delincvență, sunt absolut indispensabile” [4]. În completare se reiterează asupra importanței majore a unei politici sociale bine structurate în sprijinul tinerilor, în special în vederea prevenirii infrafracționalității și combaterii delincvenței. Se mai face referire „la rolul important pe care-l poate juca o politică socială constructivă în favoarea tinerilor, în special, pentru prevenirea crimei și pentru

end, shall take all appropriate legislative and administrative measures” [3]. The other principles related to juvenile justice thus derive from the obligation of states to always ensure that the best interests of the child prevail.

An important international document related to juvenile justice is the “United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice” (the Beijing Rules). This document highlights the major role and importance of social protection for youth in reducing the need for legal intervention. Among its general principles, it states that “Member States shall endeavor to mobilize all possible resources, especially the family, volunteers, and other community groups such as schools and community institutions, with the aim of promoting the well-being of the juvenile and reducing the need for intervention under the law. Such mobilization is essential to ensure that juveniles in conflict with the law are dealt with in a manner that is effective, fair and humane” [4]. As emphasized in the document, “these general foundational perspectives relate to broader social policy and are intended, as far as possible, to promote the social protection of youth in order to avoid intervention by the juvenile justice system and the harm that may often result from such intervention. These social protection measures for youth, prior to the onset of delinquency, are absolutely essential” [4]. Additionally, the document reiterates the critical importance of a well-structured social policy in support of young people, especially in preventing and combating juvenile delinquency. It also refers to “the important role a constructive social policy can play in favor of youth, particularly in crime prevention and the fight against delinquency” [4], as well as “the necessity for the continuous development and improvement of juvenile justice, ensuring it is not outpaced by the advancement of progressive social policy for youth, and maintaining the need for the constant enhancement of the quality of competent

lupta împotriva delincvenței” [4] și la „necesitatea ameliorării (dezvoltării) constante a justiției pentru minori, fără a se lăsa depășită de dezvoltarea politicii sociale progresiste elaborată în favoarea tineretului în general, și păstrând în concepția sa necesitatea ameliorării (dezvoltării) constante a calității serviciilor competente” [4].

Un alt document complex în domeniul prevenirii criminalității minorilor îl constituie „Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile”, care evidențiază necesitatea reducerii determinantelor criminalității minorilor prin antrenarea mai multor actori, cum ar fi familia, școala, comunitatea etc. Potrivit documentului, „prevenirea delincvenței juvenile este o parte importantă în prevenirea criminalității în societate. Prin implicarea în sistemul legislativ, adoptarea unor activități sociale folositoare, a unei orientări umaniste spre societate și nu egoistă, persoanele tinere pot dezvolta o atitudine necriminogenă” [5]. Un alt principiu stipulat în document prevede că „succesul în activitatea de prevenire a delincvenței juvenile cere eforturi din partea întregii societăți ca să asigure o dezvoltare armonioasă a adolescenților, cu respect pentru propria personalitate încă din copilărie” [5].

Totodată, se afirmă drept principiu de bază necesitatea de elaborare și implementare a unor politici progresive de prevenire a delincvenței juvenile prin studierea permanentă a tendințelor criminalității și aplicarea măsurilor corespunzătoare. Reieșind din prevederile documentului, „toate eforturile de prevenire a delincvenței juvenile trebuie orientate spre:

- asigurarea oportunităților, în special a celor educaționale, care să satisfacă variatele nevoi ale persoanelor tinere, precum și să servească drept suport de bază pentru protecția dezvoltării acestora, o atenție deosebită acordându-se celor care prezintă un anumit risc social și au nevoie în mod deosebit de sprijin și protecție;

- asigurarea bunăstării, respectarea și dezvoltarea drepturilor și intereselor tuturor persoanelor;

- monitorizarea variațiilor compor-

services” [4].

Another comprehensive document in the field of juvenile crime prevention is the “United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency”, which emphasize the need to reduce the root causes of juvenile delinquency by involving multiple actors, such as the family, school, and community. According to the document, “the prevention of juvenile delinquency is an essential part of crime prevention in society. By becoming involved in the legislative system, participating in beneficial social activities, and adopting a humanistic rather than selfish attitude toward society, young people can develop a non-delinquent mindset” [5].

Another principle stated in the document is that “success in preventing juvenile delinquency requires efforts by the whole of society to ensure the harmonious development of adolescents, with respect for their individual personalities from early childhood” [5].

At the same time, a fundamental principle highlighted is the need to develop and implement progressive policies for the prevention of juvenile delinquency, through the ongoing study of crime trends and the application of appropriate measures. Based on the provisions of the document, “all efforts to prevent juvenile delinquency should be directed towards:

- ensuring opportunities, especially educational ones, that meet the diverse needs of young people and serve as a basic foundation for supporting their development, with particular attention to those at social risk who are in special need of support and protection;

- ensuring well-being and the respect, protection, and development of the rights and interests of all individuals;

- monitoring variations in young people’s behavior and their attitudes that do not conform to social norms and values, recognizing these as part of the process of growth and maturation, which tend to disappear in most cases as young people

tamentului persoanelor tinere și a atitudinii lor neconforme cu normele și valorile sociale, acestea fiind o parte a procesului de maturitate și creștere, având tendința să dispară, de cele mai multe ori, odată cu atingerea maturității de către aceste persoane;

- grija de a nu denumi un minor sau tânăr ca fiind deviant, delincent sau recidivist, deoarece în așa mod se poate contribui la dezvoltarea unui comportament nedorit al tinerilor” [5]. În documentul mai sus menționat se arată că serviciile și programele comunității ar trebui să realizeze prevenirea delincvenței juvenile acționând ca un factor activ. De asemenea, se reiterează că instituțiile legale sau cele de control vor fi utilizate numai ca ultimă soluție.

În continuare se accentuează importanța planificării în ceea ce ține de prevenire, astfel încât „planurile de prevenire a delincvenței juvenile vor trebui instituite la fiecare nivel al conducerii de stat și presupun:

- analiza atentă a problemelor și identificarea de programe, servicii, facilități și resurse pentru a fi valorificate;

- definirea clară a responsabilităților pentru actorii implicați în eforturile de prevenție;

- elaborarea de politici, programe și strategii bazate pe studii de previziuni;

- implementarea de metode pentru reducerea efectivă a numărului de acte infracționale;

- extinderea gamei de servicii și programe destinate comunității;

- cooperarea strânsă între națiuni, state, guverne locale, agenții din sectorul particular, a cetățenilor și a comunității pentru a manifesta grijă față de copii, pentru a le oferi o educație sănătoasă și de calitate;

- crearea unor legi și a unor agenții judiciare pentru inițierea acțiunilor de prevenire a delincvenței juvenile și delincvenței tinere;

- antrenarea tineretului în politica de prevenție a delincvenței, incluzând apelul la resursele comunității;

- derularea programelor de autoaju-

reach adulthood;

• avoiding labeling a minor or young person as deviant, delinquent, or recidivist, as such labeling can contribute to the development of undesirable behavior among youth” [5]. The same document also states that community services and programs should play an active role in preventing juvenile delinquency. It further reiterates that legal or control institutions should be used only as a last resort.

Further emphasis is placed on the importance of prevention plans, stating that “juvenile delinquency prevention plans should be established at every level of government and should include:

• a thorough analysis of problems and the identification of programs, services, facilities, and resources to be utilized;

• a clear definition of responsibilities for all actors involved in prevention efforts;

• the development of policies, programs, and strategies based on forecasting studies;

• the implementation of methods aimed at effectively reducing the number of criminal acts;

• the expansion of the range of community-based services and programs;

• close cooperation between nations, states, local governments, private sector agencies, citizens, and community members in caring for children and providing them with a sound and quality education;

• the creation of laws and judicial agencies for initiating actions to prevent juvenile and youth delinquency;

• the involvement of youth in delinquency prevention policy, including the use of community resources;

• the implementation of youth self-help programs as well as victim support and compensation programs;

• the specialization and training of personnel at all levels” [5].

In the section concerning juvenile justice legislation and administration, the document highlights the necessity of developing and applying special procedures

torare a tinerilor, precum și programe de asistență și compensare a victimei;

- specializarea personalului la toate nivelele” [5].

La capitolul legislației și administrării justiției pentru minori se evidențiază necesitatea elaborării și aplicării unor proceduri și legi speciale cu scopul de a promova drepturile și bunăstarea tinerilor. De asemenea, se arată că „niciun copil sau tânăr nu va fi subiect al unor măsuri corecționale dure sau degradante ori pedepse: acasă, la școală sau în orice altă instituție” [5]. Totodată, se impune de a elabora „legislația în materia prevenirii victimizării abuzului, exploatării și folosirii copiilor și tinerilor în activități infracționale” [5]. Alte prevederi relevante se referă la obligația instituirii unor prevederi legale cu scopul de a restricționa și controla accesul la arme a tinerilor, dar și implementarea unor măsuri destinate protecției copiilor de implicarea lor în consumul și traficul de droguri.

Bineînțeles, nu trebuie neglijat rolul pe care îl au factorii sociali în cadrul prevenirii infracționalității minorilor (familia, comunitatea, școala, mass-media), astfel încât „fiecare societate va acorda prioritate nevoilor și bunăstării familiei și a tuturor membrilor ei” [5]. Totodată, este necesar ca guvernul și societatea să depună eforturi pentru menținerea integrității familiei, inclusiv pentru consolidarea familiei extinse. Societatea poartă responsabilitatea de a sprijini familia în asigurarea protecției și îngrijirii copiilor, precum și în promovarea unei stări bune atât în ce privește sănătatea fizică, cât și mentală.

Referitor la rolul școlii în cadrul politicilor de prevenire care facilitează socializarea și integrarea tuturor copiilor și tinerilor, se arată că sistemele de învățământ nu trebuie să fie orientate doar spre pregătirea academică și profesională a copiilor și tinerilor, ci să se ocupe în particular și de:

„a. învățarea valorilor de bază și dezvoltarea respectului pentru propria identitate a copilului, pentru valorile sociale ale țării în care copilul trăiește, pentru o civilizație diferită de cea a copilului, pentru drepturile omului și libertățile lui fundamentale;

and laws aimed at promoting the rights and well-being of young people. It also states that “no child or young person shall be subjected to harsh or degrading disciplinary measures or punishments—whether at home, in school, or in any other institution” [5]. Moreover, there is a clear requirement to develop legislation to prevent the victimization, abuse, exploitation, and use of children and youth in criminal activities [5]. Other relevant provisions refer to the obligation to introduce legal regulations to restrict and control youth access to firearms, as well as to implement protective measures against the involvement of children in drug use and trafficking.

Of course, the role of social factors in the prevention of juvenile delinquency (such as the family, community, school, and mass media) must not be overlooked, so that “each society shall give priority to the needs and well-being of the family and all its members” [5]. Furthermore, it is essential that both the government and society make efforts to maintain the integrity of the family, including the strengthening of the extended family. Society holds the responsibility to support the family in providing protection and care for children, as well as in promoting their physical and mental well-being.

With regard to the role of schools in prevention policies that facilitate the socialization and integration of all children and youth, it is stated that educational systems should not focus solely on academic and vocational training, but should also specifically address to:

“a. teaching core values and developing respect for the child’s own identity, for the social values of the country in which the child lives, for civilizations different from that of the child, and for human rights and fundamental freedoms;

b. promoting and developing the personality, inclinations, and mental and physical abilities of young people to their fullest potential;

c. involving young people in the ed-

b. promovarea și dezvoltarea personalității, înclinațiilor și abilităților mentale și fizice ale tinerilor până la maximum posibil;

c. implicarea tinerilor în procesul de învățământ ca participanți activi și eficienți;

d. școala și comunitatea vor desfășura activități care să îi orienteze pe copii spre propria identitate;

e. încurajarea tinerilor să înțeleagă și respecte diverse opinii, precum și diferențe de ordin cultural sau de altă natură;

f. punerea la dispoziție de informații în vederea orientării în ceea ce privește pregătirea profesională, posibilități de angajare și de alegere a unei cariere;

g. sprijinirea în plan emoțional a tinerilor și evitarea eșecurilor psihologice;

h. evitarea măsurilor disciplinare dure, în mod special a pedepselor corporale” [5].

Totodată, tinerii expuși unui risc social vor primi o atenție și o îngrijire specială din partea sistemului educațional, prin implementarea și extinderea pe scară largă a programelor specializate de prevenție, precum și a altor resurse educaționale. În ceea ce privește rolul comunității în cadrul politicilor de prevenire a delincvenței juvenile, se arată că trebuie dezvoltate și consolidate servicii și programe comunitare care răspund nevoilor, problemelor, intereselor și preocupărilor specifice ale tinerilor, oferind consiliere și îndrumare potrivită atât pentru aceștia, cât și pentru familiile lor. De asemenea, se accentuează rolul măsurilor comunitare, incluzând centre comunitare de dezvoltare, servicii și facilități de recreere concepute pentru a aborda nevoile specifice ale copiilor aflați în situații de risc social. Implementarea acestor măsuri de sprijin va garanta respectarea drepturilor individuale ale copiilor.

Având în vedere rolul pe care îl are mass-media în cadrul prevenirii criminalității minorilor, accentuăm că aceasta trebuie să asigure accesul la diverse informații și materiale, dar, totodată, în mass-media ar trebui să fie reflectată contribuția pozitivă a tinerilor în societate și să se informeze despre existența serviciilor și oportunităților pentru minori și tineri.

educational process as active and effective participants;

d. carrying out school and community activities that guide children toward understanding and embracing their identity;

e. encouraging young people to understand and respect different opinions, as well as cultural and other differences;

f. providing information and guidance on vocational training, employment opportunities, and career choices;

g. supporting young people emotionally and helping to prevent psychological failures;

h. avoiding harsh disciplinary measures, particularly corporal punishment” [5].

At the same time, young people exposed to social risk should receive special attention and care from the educational system through the implementation and large-scale expansion of specialized prevention programs as well as other educational resources.

Regarding the role of the community in juvenile delinquency prevention policies, it is emphasized that community services and programs should be developed and strengthened to meet the specific needs, problems, interests, and concerns of young people, by providing appropriate counseling and guidance for both them and their families. The importance of community-based measures is also highlighted, including community development centers, services, and recreational facilities designed to address the needs of children in situations of social risk. The implementation of these support measures will help ensure respect for children’s individual rights.

Considering the role of mass media in the prevention of juvenile crime, it is stressed that it should ensure access to a variety of information and materials. At the same time, mass media should reflect the positive contribution of young people to society and raise awareness about the services and opportunities available for minors and youth.

Another relevant document in the

Un alt document relevant în domeniul prevenirii delincvenței juvenile este „Recomandarea Nr. R (87) 20 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind reacțiile sociale la delincvența juvenilă”. Cele mai importante stipulări sunt:

„- prevenția vizează o politică comprehensivă de stimulare a integrării sociale a tinerilor;

- acordarea asistenței speciale și derularea unor programe specializate în școală, în organizații sportive, de tineret pentru o mai eficientă integrare a tinerilor care au dificultăți în socializare;

- întreprinderea unor măsuri tehnice și contextuale pentru a reduce oportunitățile de a comite infracțiuni de către tineri” [6, p. 9].

Reieșind din prevederile „Recomandării Rec (2003) 20 cu privire la noile modalități de tratare a delincvenței juvenile și rolul justiției juvenile”, „sistemul tradițional de justiție penală nu este capabil, izolat, să ofere soluții adecvate privind tratamentul delincvenților juvenili, în virtutea faptului că nevoile sociale și educaționale ale acestora diferă de cele ale adulților” [6, p. 9]. Astfel, potrivit documentului, „reacția la delincvența juvenilă trebuie să aibă un caracter multidiscplinar și să includă o varietate de factori ce joacă un anumit rol la diverse nivele: individual, familie, societate, comunitate; majoratul juridic nu coincide întotdeauna cu majoratul personalității, în așa fel încât minorii necesită alt tip de intervenție, diferit de cel aplicabil în cazul adulților; scopul de bază al justiției juvenile și al măsurilor conexe de abordare a justiției juvenile trebuie să fie: de a preveni comiterea și recidiva faptelor de natură penală; de a resocializa și a reintegra infractorii; de a se preocupa de necesitățile și interesele victimelor [6, p. 10].”

„Recomandarea Rec (2003) 21 cu privire la parteneriatul în prevenirea infracțiunii” recunoaște că utilizarea numai a justiției penale tradiționale și a măsurilor de executare a legii nu se dovedește a fi suficient de eficace pentru reducerea infracționalității contemporane. Potrivit documentului, „starea infracțională și pre-

field of juvenile delinquency prevention is the “Recommendation No. R (87) 20 of the Committee of Ministers to Member States on Social Reactions to Juvenile Delinquency”. The most important stipulations refer to the fact that:

• “prevention should be part of a comprehensive policy aimed at encouraging the social integration of young people;

• special assistance should be provided, and specialized programs conducted in schools, sports, and youth organizations to more effectively integrate young people who face difficulties with socialization;

• technical and contextual measures should be undertaken to reduce the opportunities for young people to commit offenses” [6, p. 9].

According to the provisions of Recommendation Rec(2003)20 on New Ways of Dealing with Juvenile Delinquency and the Role of Juvenile Justice, “the traditional criminal justice system alone is not capable of offering adequate solutions for addressing juvenile offenders, since their social and educational needs differ from those of adults” [6, p. 9]. Thus, according to the document: “the response to juvenile delinquency must be multidisciplinary and include a variety of actors playing roles at different levels - individual, family, society, community. Legal majority does not always coincide with personal maturity, meaning that minors require a different type of intervention than that applicable to adults. The main objectives of juvenile justice and related measures should be: to prevent the commission and reoffending of criminal acts, to ensure the resocialization and reintegration of offenders, and to address the needs and interests of the victims” [6, p. 10].

Recommendation Rec(2003)21 on Partnership in Crime Prevention recognizes that relying solely on traditional criminal justice and law enforcement measures is not sufficiently effective in reducing contemporary crime. According to the document, “the state of crime and increasing

ocuparea tot mai sporită de problemele infracționale determină un sentiment de insecuritate trăit de mulți oameni în Europa, care uneori chiar poate fi asociat cu pierderea încrederii în autoritățile politice, în legi și instituțiile statului responsabile de executarea lor și care, ulterior, poate conduce la lipsa de toleranță, eliminare și xenofobie.” [6, p. 10-11].

Conform prevederilor Recomandării invocate, anume „parteneriatul constituie metoda de sporire a performanței în realizarea unui scop comun, prin asumarea responsabilității comune și prin schimbul de resurse între diferiți agenți publici sau privați, colectivi sau individuali” [6, p. 11].

Potrivit documentului, pentru a crea parteneriate adecvate, este necesar ca fiecare stat:

„• să recunoască că responsabilitatea pentru prevenirea infracțiunilor trebuie să fie promovată pe larg în societate;

• să asigure un cadru legal adecvat care să promoveze parteneriatul, să revizuiască noua legislație și regulamentele propuse, în vederea prevenirii infracțiunii;

• să identifice unele politici publice, agențiile și instituțiile care vor fi eficiente pentru activitatea de parteneriat în vederea prevenirii infracțiunilor;

• să întreprindă măsuri pentru a stimula parteneriatele la diferite nivele (internățional, național, regional și local), să asigure că ele activează în conformitate cu Constituția și că contribuie la prevenirea infracțiunii în mod eficient și acceptabil;

• să stimuleze dezvoltarea unei baze de cunoștințe sistematice și de rigoare a parteneriatului; să sprijine abordarea bazată pe probe, inovativă, evoluționară și de îmbunătățire, care se poate adapta schimbărilor” [6, p. 12].

La nivel național, Guvernul trebuie să își aibă responsabilitatea de a coordona inițiativele legate de dezvoltarea și implementarea politicilor și strategiilor de prevenire a infracționalității. De asemenea, este important să faciliteze o colaborare și coordonare eficientă între autoritățile politice regionale și locale. Pentru aceasta, se impune o actualizare constantă a cadrului

concern about criminal issues have led many people in Europe to feel insecure—sometimes even resulting in a loss of trust in political authorities, the law, and the state institutions responsible for enforcing them, which may subsequently lead to intolerance, exclusion, and xenophobia” [6, p. 10-11].

As stated in the Recommendation, “partnership is a method of enhancing performance in the achievement of a common goal through shared responsibility and the exchange of resources between various public or private, collective or individual actors” [6, p. 11].

To create effective partnerships, the document outlines that each state must:

• “recognize that responsibility for crime prevention should be broadly promoted throughout society;

• ensure an appropriate legal framework that promotes partnership, and review new legislation and proposed regulations in light of crime prevention;

• identify effective public policies and the agencies and institutions responsible for partnership-based crime prevention activities;

• undertake measures to stimulate partnerships at different levels (international, national, regional, and local) and ensure they operate in accordance with the Constitution and contribute to effective and acceptable crime prevention;

• foster the development of a rigorous, systematic knowledge base for partnerships and support evidence-based, innovative, evolving, and improvement-oriented approaches that can adapt to change” [6, p. 12].

At the national level, the government bears the responsibility for coordinating initiatives related to the development and implementation of crime prevention policies and strategies. It is also important to facilitate effective cooperation and coordination between regional and local political authorities. To achieve this, the legal framework must be constantly updated

legislativ, astfel încât să permită o adaptare flexibilă la noile circumstanțe și condiții, mai degrabă decât să impună restricții. În plus, stabilirea parteneriatelor poate fi sprijinită concret la nivel local prin dezvoltarea unor modele de acorduri și contracte pentru implementarea anumitor inițiative și, acolo unde este posibil, prin desemnarea unor coordonatori remunerați.

Un document la fel de important este cel intitulat „Orientările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind justiția în interesul copilului”, care reiterează importanța cooperării dintre diferiți actori implicați în cadrul reacției la delincvența juvenilă. Documentul stipulează și încurajează cooperarea dintre diverși profesioniști pentru a obține o înțelegere comprehensivă a copilului, dar și pentru o evaluare complexă a situației lui juridice, fizice, cognitive, sociale și emoționale. Totodată, se arată că „ se va stabili un cadru comun de evaluare pentru specialiștii care lucrează cu copiii sau în interesul acestora (cum ar fi avocați, psihologi, medici, polițiști, funcționari ai serviciului de imigrare, asistenți sociali și mediatori) în procedurile sau acțiunile ce vizează în mod direct sau indirect copiii, cu scopul de a furniza sprijinul necesar persoanelor care iau decizii, permițând procedurilor sau acțiunilor în cauză să deservească, în cea mai bună manieră cu putință, interesele copilului într-o anumită situație” [7, p. 23].

CONCLUZII

Cadrul larg de documente internaționale aferente domeniului justiției juvenile, care se referă la prevenirea delincvenței juvenile, demonstrează încă o dată interesul major pe care îl comportă comunitatea internațională față de acest fenomen. Totodată, modificarea continuă a valorilor și relațiilor sociale, fapt ce determină evoluția și specificul criminalității în general și a criminalității minorilor, în special, implică o actualizare permanentă a măsurilor de intervenție. Evidențiem încă o dată importanța factorilor sociali în cadrul activităților de prevenire a delincvenței juvenile, dar și rolul unei cooperări eficiente în-

so that it allows flexible adaptation to new circumstances and conditions, rather than imposing rigid restrictions.

Furthermore, local-level partnerships can be concretely supported through the development of model agreements and contracts for the implementation of specific initiatives, and, where possible, through the appointment of paid coordinators.

An equally important document is the “Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on Child-Friendly Justice”, which reiterate the importance of cooperation between the various actors involved in responding to juvenile delinquency. The document promotes and encourages collaboration among different professionals to achieve a comprehensive understanding of the child, as well as a complex assessment of their legal, physical, cognitive, social, and emotional situation. It further notes that “a common assessment framework must be established for professionals working with or for children (such as lawyers, psychologists, doctors, police officers, immigration officials, social workers, and mediators) in procedures or actions that directly or indirectly concern children, with the aim of providing adequate support to decision-makers and ensuring that such procedures or actions serve the best interests of the child in any given situation” [8, p. 23].

CONCLUSIONS

The wide range of international documents related to juvenile justice and the prevention of juvenile delinquency once again demonstrates the strong interest of the international community in this phenomenon. At the same time, the continuous transformation of values and social relationships - factors which shape the evolution and particularities of crime in general, and juvenile crime in particular - calls for constant updates to intervention measures. We again highlight the critical role of social factors in preventing juvenile delinquency and the importance of effective

tre actorii implicați în acest proces. Vorbind despre situația la nivel național, observăm o grijă constantă pe care statul nostru o manifestă față de copiii aflați în conflict cu legea. Totodată, deși se observă progrese semnificative în ceea ce privește perfecționarea sistemului de justiție juvenilă, totuși există neajunsuri la capitolul mecanismelor de reacționare la delincvența juvenilă și lipsa unei cooperări eficiente și oportune între instituțiile implicate în acest proces. Deci, se impune o reevaluare a politicilor, revizuirea standardelor internaționale și transpunerea lor în cadrul juridic național, astfel încât să se garanteze întotdeauna respectarea interesului superior al copilului.

cooperation between the actors involved in this process. At the national level, we note the ongoing efforts of our state to care for children in conflict with the law. While significant progress has been made in improving the juvenile justice system, there are still shortcomings in the mechanisms used to respond to juvenile delinquency, as well as insufficient and untimely cooperation among the institutions involved. Therefore, it is necessary to reevaluate current policies, revise international standards, and transpose them into the national legal framework, so that the best interests of the child are always upheld.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES

1. HOTCA M. A. *Codul penal. Comentarii și explicații*. București: Editura C. H. Beck, 2007, 1608 p.
 2. GLADCHI G., POPA, V. „Conceptul și particularitățile criminologice ale criminalității minorilor”. În: *Revista Națională de Drept*. Nr. 5, 2016 p. 31-36.
 3. Convenția internațională Nr. 52 din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului. Publicat: 30.12.1998 în *Tratate Internaționale* Nr. 1 art. 52.
 4. Organizația Națiunilor Unite – Rezoluția 40/33 din 29 noiembrie 1985. Ansamblul regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing). În: <https://probatune.gov.md/files/getfile/156> (accesat: 20.06.2025).
 5. Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riad). În: https://irp.md/library/legislation/international_legislation/398-principiile-natiunilor-unite-pentru-prevenirea-delincventei-juvenile.html (accesat: 20.06.2025).
 6. DOLEA I., ZAHARIA V. ș.a. Fenomenul delincvenței juvenile în Republica Moldova În: https://irp.md/uploads/files/2014-03/1394401249_cercetarea-fenomenul-delincventei-juvenile-final_2012.pdf (accesat: 25.06.2025).
 7. Orientările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind justiția în interesul copilului. În: <https://rm.coe.int/16806b7ecb> (accesat: 25.06.2025).
-